

העם

מעורבים תמיד

במשך מיספר שעות, ביום הראשון השבוע, שררה חרדה בפינות שונות בישראל. היה זה כשקול ישראל מסר במהירות החדשה שלו על "תימנים שנעצרו אחרי שהתגלה קשר לרצוח את הנשיא המיועד של ארצות הברית ריצ'ארד ניקסון".

"אוי ואבוי!" אמרו עקרות הבית בכרם התימנים בתל-אביב, "למה הם מסכנים את תנאי" בשוק של שכונת התקווה התפתחה מריבה בין רוכלי יוצאי מארוקו לרוכלל יוצאי תימן, אחרי שהראשון הטיל על חברו אחי ריית כביכול, למעשי התימנים בניו-יורק. הרוחות נרגעו רק אחרי מיספר שעות כאשר הסתבר שהמדובר בערבים יוצאי תימן. אלא שאי-ההבנה שיקפה בינתיים את חרדתם של אזרחי ישראל להיות מעורבים שוב בשערוריה בינלאומית, כשם שאירע בעת רצח רוברט קנדי.

למרות שהפעם לא היה לקושרים שום קשר לישראל, השתרבב עם המדינה גם לפרשה זו. ואילו העיתונות העולמית אימצה לעצמה את הסברה שהקשר לרצוח את ניקסון נבע מעמדתו הפרו-ישראלית.

הממשלה

המרצע יוצא מהשק

השר פינחס ספיר, מזכיר מע"י, על מדיניות משה דיין בשטחים: "אני חושב שהמציאות טופחת על פניו".

שר הביטחון משה דיין על השר פינחס ספיר: "אני יודע שישנם מזכירי מיפלה ממולחיים, שמתרוצצים מסניף גניף ומטי פים נגד ההתאחדות המישקית בנינו לבין הגדה המערבית. אני יודע שישנם מזכירי מיפלה המנסים להסביר לעם היהודי את הזכות, שחייבת להישאר בתוקף, ואינני צריך לנקוב בשם אותם מזכירים. אבל אני מקצה שאין בכוחם לנתק את הדיקה של העם היהודי אל חברון ולעשות את חברון בשביל העם היהודי עיר ניכר וורה". הריב בין שני שרי הממשלה לא התנהל בדיון חסוי של הממשלה. הוא החל להשתולל מה שבועיים ככל אמצעי התיקשות: בעיתונות, באסיפות פומביות וברדיו. החל בו פינחס ספיר, שהחליט להוציא החוצה את חילוקי הדעות בין שרי הממשלה. תחילת עשה זאת ברמיזים עקיפים, בראיונות לעיתונות.

הבעיות אינן סוד. כשכא דיין הש" בוע לנאום בבאר-שבע — כשבועיים לאחר שהופיע שם ספיר — באסיפה מסלגתית, הוכירו לו את הדברים שאמר ספיר. דיין התרגו, דרש שהאסיפה לא תהיה סגורה, תבע לפתוח דלתות אולם קרו ולהציב רמ קולים. קהל רב שמע את תשובתו העוקצנית. ספיר לא נשאר חיב. בראיון רדיופוני השיב לדיין בחריפות, כאילו השתייך למפי לגה אופוזיציונית אחרת.

החוכות הגלוי בין שני השרים עורר חרדה בממשלה. הפעם הראשונה יצאה המח' לוקת בין השרים מהדיון האקסלוטיובי בין תוך הממשלה. גחיל ומפדיל תבעו אף לה" ביא את העניין לסדר-היום בכנסת. רק בהתערבותו של לוי אשכול נדחה הדיון. אבל ספיר לא היה מוכן לקבל אפילו את מרותו של אשכול. בפגישה עם סניף מע"י בגבעתיים טען ספיר: "בעיות כגון שטחים, סיפוח ושילוב אינן סוד. הן תצ" טרכנה לבוא לידי הכרעה במקום או ב" מאוחר. אין כל סכנה לדבר עליהן. במשך שנה וחצי שתקתי, רק כחוצאה משתיקה זו מתקבל בציבור הרושם כי קיימת מב" שלה רק דיעה אחת — של ארץ-ישראל השלימה".

אבסורד הגיוני

המאבק בין דיין ויריביו בממשלה, בצורה של ויכוח פומבי, מקבל ציביון רעיוני, או להיפך: הוא עוזר לגבש את העמדות המנוגדות, שהיו חבויות עד כה.

אין זה מיקרה כי בראש מחנה שוללי הסיפוח מתייצב פינחס ספיר, כי בניגוד ל" אבא אבן ולשרי מפ"ם, ספיר הוא אדם אמין. נסיון רב כשר-האוצר לימד אותו ש אפשר להתנגד לדברים פוטולריים ולהיות מושפך בעיתונות — ולהצליח.

העמדות המנוגדות המתגבשות, עתה, נר" את מבט ראשון כאכסורדיות וכבעלות סתירות. אך למעשה יש בהן היגיון פנימי.

עמדת דיין היא, עתה, סיפוחים" סית. אמנם מפריח דיין בכנסת דיבורים על

הסכמי-שלום, אך למעשה אינו מאמין ו/או אינו רוצה בכך. כדי לטפח את רעיון הסיפוח (ללא הכרות סיפוח), ולהפריך את ה" חששות הטבעיים שרעיון זה מעורר, טוען דיין כי היהודים והערבים יכולים לחיות ולעבוד יחד. (כך באה גישה, הנראית למראית-עין פרו-

מוסמך". הוא לא היה היחיד שידע את הסוד. שבוע לאחר הפשיטה עדיין הוסיף המיבצע לשלבה את דמיונם של אזרחי יש" ראל. לכל אחד מהם היתה גירסה משלו, ששאבה, כמובן, ממקורות מהימנים". הסוד שהמצרים לא יגלו אותו לעולם, גילה אזרח אחר במכתב אנונימי למערכת,

מזכיר העבודה ספיר

האם יוכל לשכנעו

הוא שהמיבצע תוכנן עוד במלחמת-ששת הימים. כוחות צה"ל הגיעו אז עד לנילוס. לפני שנאלצו לסגת, השאירו מיטעני-החבלה בכל היעדים האינטרטרגיים לאורך הנילוס, שניתן להפעילם מרחוק. הפעם הוחלט ל" השתמש רק בשלושה מאלה. אבל הרבה מיטענים עדיין חבוים בכל מיני מקומות במצרים וניתן יהיה להפעילם בכוח העת".

כמו בסרט. מה קרה באמת? את ה" תשובה המוסמכת יודע אברהם מלכה (31), מוכר בורקאס בתחנה המרכזית בתל-אביב: "זו היתה פעולה משולבת של הקומנדו וה-

שב. הם נסעו ב" אוניה דרך ים-סוף, הורידו אותם לחוף בסירות גומי ומשם הם שטו אל הנילוס. הם שמו אל חומר הנפץ על זמן וחדר רן. צוללת חיכתה להם בחוף כדי ל" החזירם".

דעתו של אברהם כ"ץ (38), איש-משטרה מתל-אביב,

גרנצ

פוטרכמן

היתה שונה במיקר צת. "לפי ניסיוני, חלק ניכר מהכוח המתין במידבר ה" מערבי, הכינו אותו כמה ימים קודם. את חומרי הנפץ הביאו במסוקים. ה" אבישים באו בצורה אחרת".

רינה א. (43), לא רצחה לספר כיצד בוצעה הפשיטה. "זה משהו גדול", אמרה, והוסיפה לאחר היר-הור, "זה נעשה על-ידי כוח-מודיעין שלנו במצריים". גם קלרה חיימוביץ (58), מוכרת פייס מתל-אביב סירבה לספר. "את מה שאני יודעת לא אגלה לאיש" — אמרה בהדגשה. מאיר מרטינו (18), עובד מפניה מרמלה היה מופתע מחוסר הידע הכללי על דרך הביצוע. "ראית את הסרט המטרה טיראן? זה כמו שם בדיוק. הם נכנסו כמה שיכלו עברו סירה, והמשיכו ברגל במידבר. ככה עברו כל מיני מיכשולים, והשתדלו לא להיפגש עם אף אחד בדרך". כיצד שבנו "אותו דבר!"

שמואל צברי (32) מרכסים, עובד כפר-הנוצרי-הרתי, ראה בפשיטה על גשרי הנילוס פשיטה ככל פשיטה. "הם חצו את הגבול, ופשוט רגלי" גם חיה פוטרכמן (52) עקרת בית מתפתתקוה, הניחה שהדרך נעשתה ברגל. "זה היה כוח חבלנים של צה"ל. הם נעו באוניות, אולי לא עד המקום. חלק עיקרי מהדרך הם הלכו ברגל. זה לקח כמה ימים".

לאזויאס סיגל (60), פועל דפוס מפתח-תקוה, היתה אינפורמציה אחרת: "אי אפשר היה לעשות את זה ברגל", אמר באדיש, "זו היתה נחיתה מאוניות". ידיעות מדוי-קות היו גם לרות גרנט (22), סטודנטית לכימיה שנה ג': "יחדית-הקומנדו פעלה בהנחתה מן הים. משם הם המשיכו ב" משאיות, גיפיים או קומנדוקרים".

אזרחי חיפה הם תמיד בעד חיל-הים. לכן ידע יעקב קירשוב (39), פועל-תעשייה חיפאי, לספר את הגירסה הבאה: "זה היה מיבצע של אנשי הקומנדו הימי, כמו במלחמת-ששת-הימים, הביאה צוללת אנשי-צמד ל" תוך נמל אלכסנדריה. משם הם שחו לאורך הנילוס עד לגשרים, פוצצו אותם, וחזרו בשחייה, או בסירות-גומי".

בסיחות

יש מקום לדאגה

האם המכוניות שאזרחי ישראל נוהגים בהן מבטיחות הגנה מקסימלית במיקרה של תאונה?

האם מטוסי חברת התעופה הישראלית ה" לאומית שומרים על כללי הבטיחות? תשובות עקיפות לשאלות אלה טיפק ל-אחרונה ראלף נאדר, מבלי שהתכוון במיש" רין לישראל עצמה.

כאשר ראלף נאדר פותח את פיו, רועדים מנהלי חברות-הענק האמריקאיות. כי עורך-הדין הסגפן מחשינגטון, שזועזע את דטי רויט בספרו בלתי בטוחה בכל המהירויות, וגרם לחקיקת חוקי-הבטיחות החדשים למכור ניות, הפך למוסד בפני עצמו. נאדר הצליח במלחמה דו-קישוטית עקשנית, לאלץ את הקונגרס האמריקאי לחוקק חוקי-בטיחות, שבצקבותיהם חלו שינויים קיצוניים בשיטת הבנייה של מכוניות בארצות-הברית.

בוכות חוקי-הבטיחות החדשים, יש בכל מכונית אמריקאית גנורות-בטיחות, הגיה טלסקופי המחפלק במיקרה של התנגשות, זכוכיות-ביטחון, חלקי-פנים מרוסדים, מצעי לייבטיחון כפולים בדלתות, ועשרות אמצעי בטיחות אחרים.

הצמיגים נחרצו מחדש. החדוש פתח נאדר שוב את פיו, הטיח מספר פצצות, שהיהודו בחדרי ההנהלות של מאות חברות ענק ומוסדות ממשלתיים באמריקה. כמה רסיסים מפצצותיו של נאדר, פגעו גם ב" אישים יהודים ובגופים שיש להם נגיעה וקשר לישראל.

נאדר תקף חריפות את חברת גריי האונג, הגדולה בחברות האוטובוסים בארצות-הב" רת, אשר נתפסה בשימוש בצמיגים משור-משים, שחודשו על-ידי חריצה מחדש של החריצים. עד שנראו החוסים בגומי, עבירה חמורה על חוקי-הבטיחות, שגרמה, לדברי נאדר, במישרין למספר תאונות קטלניות.

כל זה לא צריך היה להדאיג את הצרכן הישראלי, לו לא הוכר שמה של גריי האונג כמועמדת אפשרית להקמת חברה ל" הובלת תיירים בישראל. כאשר ביקשה ה" חברה המתחרה לגריי האונג, חברת גריי ליי, להקים חברה להובלת-תיירים בישראל, פנתה גריי האונג במיברק למשרד התחבור" רת, ודרשה לאשר גם לה הקמת חברה כזו, אשר תנהל על-ידי אנד.

מנגנון-התראה לקוי. האשמה חמו-רה הרבה יותר השיל נאדר נגד חברת ב" אינג. לדבריו, אין מערכת האוועקה בפני שריפה תואמת את דרישות איגוד התעופה האמריקאי. המערכות לגילוי אש המתקנות במטוסים רבים מסוג בואינג 707 ובואינג 727, מזהירות את הטייס רק כעבור 15 שניות מפרוץ הדליקה, בעוד התקנות דור" שות מנגנון המגיב תוך חמש שניות בלבד. כלומר, משך הזמן בין פרש השריפה לבין קבלת האתראה על-ידי הטייס הוא פי-שלו-שה מן המותר — שניות יקרות מפז, ה" עלולות להיות קריטיות באוויר.

בעיותיה של בואינג לא היו צריכות גם הן להדאיג את הישראלי, לו לא היה צי המטוסים של אל-על מורכב רובו ככולו מ" מטוסים מן הדגמים שמערכת האתראה של-הם הותקפה על-ידי נאדר.

סטודנטים

למי יש יותר כבוד?

"אתה מציל את כבוד הכיסות הסרוגות, אני כבר הייתי מיואש מן הגל הפאשיסטי (המשך בעמוד 14)